

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI**

Seduta ta' l-20 ta' Gunju, 2008

Citazzjoni Numru. 393/2006

A

-vs-

B

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ipprezentat fil-11 ta' Diċembru, 2006 li permezz tiegħu l-attur espona bir-rispett:

Illi permezz ta' kuntratt ta' separazzjoni personali datat 31 ta' Awissu, 2000 fl-atti tan-Nutar Dr. Nicholas Vella, il-partijiet isseparaw personalment minn xulxin skond it-termini stipulati fl-istess kuntratt.

Illi skond il-klawsola ħamsa (5) ta' l-istess kuntratt, ir-rikorrent obbliga ruħu li jħallas lill-intimata bħala

Kopja Informali ta' Sentenza

manteniment għaliha s-somma ta' mitejn Lira Maltin (Lm200) fix-xahar bil-quddiem, liema manteniment huwa revedibbli annwalment skond l-Indiċi tal-Għoli tal-Ħajja ppubblikat mill-Gvern minn żmien għal żmien.

Illi sussegwenti għal din is-separazzjoni personali, l-intimata kkommettiet adulterju billi daħlet f'relazzjoni ntima u stabbli ma' C;

Li *nonostante* dan l-adulterju, l-intimata baqgħet tikkostriġi lir-rikorrent sabiex ikompli jħallasha l-manteniment;

Illi dan l-aġir ta' l-intimata jintitola lir-rikorrent sabiex jitlob mill-ġdid is-separazzjoni personali minħabba l-adulterju ta' l-intimata, u b'hekk id-dekadenza tagħha mid-dritt li tkompli tirċievi mingħand żewġha l-manteniment fuq riferit.

Tgħid għalhekk l-intimata għaliex m'għandhiex din l-Onorabbli Qorti:

1. Tippronunzja s-separazzjoni personali bejn il-kontendenti minħabba l-adulterju kommess mill-intimata;
2. Tistabbilixxi d-data li fiha ġie kommess l-adulterju;
3. Konsegwentement tiddikjara li l-intimata ddekadiet permanentement mid-dritt li tirċievi manteniment mingħand żewġha b'effett mid-data fuq stabbilita jew b'effett minn kwalsiasi data oħra li jidhrilha xierqa u opportuna;
4. Tikkundanna lill-intimata sabiex tirrifondi lir-rikorrent dik is-somma li tiġi stabbilita bħala rifondibbli lilu *ai termini* ta' l-Artiklu 25 (2) tal-Kodiċi Ċivili.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat ir-risposta ġuramentata ppreżentata fid-19 ta' Frar, 2007 li permezz tagħha l-konvenuta eċċepiet bir-rispett;

Kopja Informali ta' Sentenza

1. Illi l-ewwel talba hija nulla u bla effett *stante* illi *gia'* hemm separazzjoni personali eżistenti bejn il-partijiet u għalhekk is-separazzjoni personali ma tistax tiġi ppronunzjata darbtejn.

2. Illi għalhekk isegwi li t-talbiet l-oħrajn, jiġifieri tnejn (2), tlieta (3) u erbgħa (4) huma wkoll nulli u bla effett.

3. Illi mingħajr preġudizzju għas-suespost abbażi tal-prinċipju *pacta sur servanda stante* illi hemm kuntratt ta' separazzjoni li jirregola l-kundizzjonijiet ta' l-istess separazzjoni għandhom jibqgħu viġenti l-istess kundizzjonijiet ta' l-istess kuntratt ta' separazzjoni fosthom dik tal-manteniment;

4. Illi mingħajr preġudizzju għas-suespost *di piu'* l-esponenti tbatu minn mard serju li jipprojbixxiha li taħdem u taqla' l-flus, liema mard serju ser jiġi muri waqt is-smiġħ tal-kawża u għalhekk hija impossibbli li l-esponenti taħdem u taqla' introjtu tagħha.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat l-atti proċesswali.

Rat is-sentenza tagħha ta' l-1 ta' Ġunju, 2007 li permezz tagħha ġew miċħuda l-ewwel tliet eċċezzjonijiet tal-konvenuta.

Semgħet lix-xhieda, fosthom lill-attur.

Rat il-verbal tas-seduta tat-28 ta' April, 2008 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza wara li l-avukati trattaw il-kawża.

Ikkunsidrat;

Illi l-attur qiegħed jitlob illi din il-Qorti tiddikjara separazzjoni *ulterjuri* bejn il-kontendenti a bażi ta' adulterju tal-konvenuta, u li l-konvenuta allura ddekadiet mid-dritt tagħha ta' manteniment kif miftiehem fil-kuntratt

ta' separazzjoni bonarja bejn il-kontendenti msemmi fir-rikors. Il-konvenuta ma ċaħditx dan, iżda qalet li hija ma hijiex f'pożizzjoni li taħdem, u għalhekk għad għandha bżonn dan il-manteniment biex tgħix. Għandu jingħad illi l-konvenuta ma ressqitx provi, għalkemm id-difensur tagħha kkonduča l-kontro-eżami tax-xhieda kollha li ġew prodotti. L-eċċezzjonijiet ta' natura legali ġew respinti bis-sentenza fuq imsemmija.

Il-partijiet iżżewġu fl-1978 u sseparaw fl-2000 wara li l-attur *ex admissis* kellu relazzjoni qasira ħafna ma' barranija (kif ngħidu bl-Ingliż *fling*). Skond l-attur barra li aċċetta li jħallas manteniment ta' mitejn Lira Maltin (Lm200) fix-xahar, aċċetta wkoll li s-sehem tiegħu mill-bejgħ tad-dar konjugali jiġi perċepit mill-konvenuta, u dan huwa kkonfermat mill-istess kuntratt (fol 6). Fi kliemu stess huwa ħassu ħati għas-separazzjoni u għalhekk ċeda għal kull talba ta' martu. Eventwalment l-attur skopra li martu kellha relazzjoni ma' ċertu C, u fil-fatt mill-provi jirriżulta li dan għamel xi żmien anke jgħix magħha. Il-provi fir-rigward huma inkonfutibbli u huma korroborati mill-istess C li qal li għamel xi żmien *purche* qasir jgħix fid-dar tal-konvenuta. Anke r-Registru Elettorali tal-perjodu in kwistjoni juri li dan hu minnu u li l-perjodu ma kienx daqshekk qasir. *Dal tronde* kif *gia'* ingħad il-konvenuta anke fir-risposta tagħha ma ċaħditx li kkommettiet adulterju, għalkemm lanqas ma ammettietu. Kollox ma' kollox pero' m'hemmx dubju li l-attur ressaq provi konvinċenti fir-rigward, anke permezz ta' investigatur privat.

Stabbilit dan allura wieħed irid jara x'inhil-pożizzjoni legali għaliex mill-ġurisprudenza (mhux tant voluminuża) fir-rigward jidher illi l-Qorti għandha ċerta diskrezzjoni dwar jekk tiddikjarax id-dekadenza. Fis-sentenza tal-Qorti ta' l-Appell fil-kawża fl-ismijiet Francis Bugelli vs Josephine Borg *gia'* Bugelli, deċiża fis-26 ta' Marzu, 1996, wieħed isib rassenja tal-ġurisprudenza fir-rigward, u hawn wieħed irid jirrimarka li l-attur qagħad attent li ma jaqax fin-nasba li tissemma f'dik il-kawża, u *cioe'* li skond il-Qorti ta' l-Appell raġel li jkollu l-obbligu tal-manteniment li huwa regolat minn sentenza preċedenti jew minn kuntratt ta'

separazzjoni, ma jistax sempliċement jitlob id-dekadenza minħabba adulterju ta' martu, iżda jrid bilfors jagħmel din it-talba bħala parti minn talba għal separazzjoni. Għalhekk dakinhar il-Qorti ċaħdet it-talba ta' l-attur.

Il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fis-sentenza tagħha tas-6 ta' Frar, 1992 fl-ismijiet Carmelo Farrugia vs Josephine Farrugia qalet hekk: "*Il-Qorti tifhem li f'każ fejn il-mara tkun ikkommettiet adulterju u fil-fatt għal żminijiet twal ikkoabitat bħala mara miżżewġa ma' raġel ieħor, anke fil-preżenza u flimkien ma' wlied li kienu wkoll minorenni, ma tistax tippretendi li tkompli tirċievi l-manteniment mingħand żewġha.*" Fil-kawża Bugelli vs Bugelli pero' l-Qorti apparti l-kostatazzjoni legali *gia'* imsemmija, bħal speċi kkonfrontat il-mod kif il-partijiet ikkommettew adulterju u qalet illi kien l-attur li talok għas-separazzjoni u ma ħassitx ġusta li tneħħi l-obbligu tal-manteniment għax il-konvenuta kkommettiet *żball* li fuq kollox ma tantx ipperdura wisq fit-tul. Il-Qorti għalhekk iddecidiet li *ai termini* tal-Kodiċi Ċivili hija għandha d-diskrezzjoni tiddeciedi dwar dan, u tiegħu in konsiderazzjoni l-fatti kollha tal-każ – għalkemm iċċarat illi "*proprjament dik id-diskrezzjoni kien hemm lok illi tiġi eserċitata bħala talba jew waħda mit-talbiet għal separazzjoni personali. Il-konsegwenzi li jissemmew fl-Artiklu 48 tal-Kodiċi Ċivili (fosthom id-dritt għall-manteniment li jtnissel miż-żwieġ) kif ukoll l-eżerċizzju tad-diskrezzjoni fil-każ kontemplat fl-Artiklu 52 ta' l-istess Kodiċi Ċivili ma kienu proprjament applikabbli f'kawża bħal din odjerna li ma fiha ebda talba għad-dikjarazzjoni ta' separazzjoni personali fuq il-motiv sopravvenut ta' adulterju ta' l-appellanti. Il-Qorti tissolinja li l-konsegwenzi li jissemmew fl-Artikli 48 u 52 huma proprjament applikabbli f'kawża fejn ikun hemm talba ad hoc sabiex tiġi ppronunzjata l-firda bejn il-konjuġi. Din ir-regola toħroġ mil-lokuzzjoni ċara tal-ligi stess billi hija proprja f'kawża bħal din li jiġi determinat liema parti tkun il-ħtija għall-firda' jekk il-wieħed u l-oħra jkunu ħatja ta' għemil li jagħti lok għall-firda. (Artikli 48 u 52).*" Naturalment it-talba trid tkun ibbażata fuq fatti li ġraw wara l-ewwel sentenza jew il-kuntratt in kwistjoni. (Ara s-sentenzi riportati fil-Vol. XXXVI-ii-470 u XXIX-ii-600 kif ukoll is-sentenzi fl-ismijiet Blackman vs Blackman

(Prim'Awla – 24 ta' Marzu, 1954) u Gauci vs Gauci (27 ta' Gunju, 1952).

F'dan il-każ jidher ċar li għalkemm kien l-attur li ta lok bl-għemil tiegħu għas-separazzjoni oriġinali, in segwitu l-konvenuta għamlet żmien tgħix regolarment ma' raġel ieħor u dan meta kien għad għandha uliedha d-dar, *purche* maġġorenni. Għalhekk il-Qorti tħossha libera li tesercita d-diskrezzjoni mogħtija mil-liġi anke għaliex pekunjarjament l-attur ħallas għall-ħtija tiegħu billi kien 'ġeneruż' fil-kuntratt ta' separazzjoni. Il-Qorti pero' wkoll fid-diskrezzjoni tagħha ma tħossx li għandha tippenalizza lill-konvenuta daqshekk li tapplika d-dekadenza retroattivament. Hawn wieħed għandu jgħid illi l-attur ma ressaqx provi rigward l-ammont ta' flus li effettivament ħallas mill-mument (jekk jista' jiġi stabbilit) meta l-konvenuta kkommettiet l-adulterju. *Oltre* dan huwa żgur li l-Qorti ma kinitx ser tippenalizza lill-konvenuta bid-dekadenza kieku l-adulterju kien wieħed momentarju u kwindi hu diffiċli biex wieħed jistabbilixxi bi preċiżjoni meta dan l-adulterju ma baqax momentarju u sar duratur. Għalhekk id-dekadenza ser tiġi applikata mid-data tas-sentenza.

Għaldaqstant il-Qorti filwaqt illi tiċhad l-aħħar eċċezzjoni tal-konvenuta, tilqa' l-ewwel talba u t-tielet talba ta' l-attur, u fir-rigward tiddikjara li b'effett mill-lum il-konvenuta ddekadiet mid-dritt li tircievi l-manteniment mingħand l-attur, tastjeni milli tiefu konjizzjoni tat-tieni talba billi *in vista* ta' dak deċiż fir-rigward tat-tielet talba ma hemmx iktar lokha, tiċhad ir-raba' talba.

L-ispejjeż fiċ-ċirkostanzi jkunu bla taxxa bejn il-partijiet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

Kopja Informali ta' Sentenza

-----TMIEM-----